NUMMER TRE 2006

Länsnytt

Mötesplats för biblioteken i Stockholms län

Var och en kan ta plats som sig själv

Unga skribenter
Sid 8

Bygg en bro mellan språken

Mångkultur på Järfälla folkbibliotek
Sid 11

Regionbibliotek
Stockholm

FÖRORDET

Det framtida hybridbiblioteket

Variation i utbudet, nya arbetssätt med personlig service, utbyggt nätbibliotek och nya lokaler är alla ingredienser för att biblioteken även i fortsättningen ska vara den mest besökta kulturinstitutionen i landet.

Det invigs flera nya eller nyrenoverade bibliotek denna höst. Tyresö Strand presenteras i detta nummer. Denna filial är ett litet bibliotek profilerad främst för barn med det mesta inom IT. Under hösten väntar vi också på att Biblioteket.se ska invigas, d.v.s. Stockholms stadsbiblioteks nya webbplats där en integrering av OPAC:en och övrig webb är en bärande tanke, liksom användarnas möjligheter att vara med och skapa och påverka webbplatsens innehåll.

I en tid när biblioteken i vissa sammanhang döms ut som föråldrade och antikverade satsas det på nya lokaler och ny teknik. Lånesiffror och besökstal visar på nedåtgående kurvor och många är de som sliter sitt hår för att förstå utvecklingen. Är det nya lokaler som ska få nya besökare till biblioteken eller är det nya medier som ska locka fler människor? Ligger kanske bibliotekens framtida potential på utvecklade webbplatser? Ganska snart kommer de virtuella besökarna att vara fler än de fysiska. Det förvånar mig att inte alla bibliotek mäter sina virtuella besökare, då de naturligtvis utgör en för kommunerna viktig statistisk uppgift. Vi bör naturligtvis också satsa fullt ut på open access för samtliga medier. Mellanformer där man går till biblioteket för att ta del av digitala medier är sannolikt just mellanformer.

Men även om biblioteksbesökarna i framtiden kommer att använda nätet så är biblioteket som mötesplats och demokratisk arena så viktig att biblioteksanvändarna alltid kommer till lokalerna. Där precis som i det virtuella biblioteket möts de av kompetent personal som genom en ökad teknisk utveckling kan ägna mer tid åt användarna. Det gäller att biblioteken själva tar initiativ till nya samarbetsformer och är öppna för nya verksamheter som är bra för biblioteken. Många har turistbyrå, andra har medborgarkontor och en del bibliotek är lärcentrum.

I dag gick jag förbi Spånga bibliotek där man hade möjlighet att förtidsrösta och det var många som tog den chansen. Kön sträckte sig ut på trottoaren och det har sett ut på samma sätt på alla bibliotek i länet. Detta nummer av Länsnytt visar också att biblioteken har ett oerhört brett utbud och att det finns en framtid för hybridbiblioteket, d.v.s. en optimal blandning av digitalt och fysiskt bibliotek.

Krister Hansson
Chef Regionbibliotek Stockholm

Länsnytt

Mötesplats för biblioteken i Stockholms län

Tidningen Länsnytt ges ut av Regionbibliotek Stockholm och utkommer med fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare:
Krister Hansson
krister.hansson@kultur.stockholm.se

I redaktionen:
Kerstin af Malmborg/KM
Tel. 070-752 40 16
Carin Larsson
Tel. 08-508 31 268

Grafisk form:
Amanda Bigrell

Illustratör/foto där inget annat anges:
Amanda Bigrell

Nästa nummer:
Manusstopp 20 oktober.

Välkommen med artiklar och notiser om vad som händer på ditt bibliotek eller om annat som kan vara av intresse. Bifoga gärna digitala foton. Red. förebehåller sig rätten att korta och redigera insända manus.

Mejl till red.:
kerstin.af.malmborg@kultur.stockholm.se

Regionbibliotek Stockholm
113 80 Stockholm
Besöksadress: Odengatan 63
Tel: 08-508 31 278, fax: 08-508 31 230

Länsnytt finns också som pdf-fil på nätet, se under www.ssb.stockholm.se

Omslagsfoton:
Skrivarlägret på Lilla Tyresö:
Lägerledarna samtalar, i bakgrunden pågår skrivande.
Eva skriver överallt!
Foto: Marie Johansen
T.h.: Järfälla folkbibliotek lånar ut s.k. Tvillingpaket.
Foto: Kerstin Gerén

Tryck:
Bomastryck AB, Sollentuna, sep. 2006

ISSN 1652-7208

Håll utkik efter...

Kärnkompetensen

I rapporten *Arbetsgivarnas krav och förväntningar på en förändrad biblioteks- och informationsvetenskaplig utbildning* kan man ta del av en intervjuundersökning som beställts av institutionen Biblioteks- & Informationsvetenskap vid Bibliotekshögskolan i Borås. Frågorna gäller den nuvarande utbildningens kvalitet, skillnader mellan landets olika utbildningar, bilden av yrket, biblioteksarbetet i framtiden m.m.. De intervjuade fick också definiera den eventuella kärnkompetensen inom bibliotekarieyrket. Undersökningen har gjorts av Jacob Harnesk. Se www.hb.se/bhs – välj publikationer.

Folder från LIMIT-projektet

Utformning av webbsida heter den första foldern från LIMIT-projektet. Projektet verkar för att synliggöra bibliotekens nättjänster och utveckla personalens IT-kompetens. I foldern finns kortfattade tips på vad bibliotekets webbsida kan innehålla och hur informationen om grundfakta, katalogen, databaser och länkar ska byggas.

Folder nr 2, *Hitta till bibliotekens webbplats och vidare*, är på väg. Den grundar sig på resultatet av användarundersökningen som gjordes förra året på tio bibliotekswebbplatser. Det visade sig då att användarna hade svårigheter att nå fram till webbplatsen och i foldern ges tips för att underlätta. Man får t.ex. aldrig glömma användarens perspektiv och man rekommenderas att kräva stavningskontroll, t.ex. StavaRätt.3 som är gjord för dyslektiker. En stor andel av misslyckade sökningar beror på att användaren har stavat fel!

/KM

Innehåll nummer 3 • 2006

Nya ansikten på Regionbibliotek Stockholm	4
Mediejukeboxen	5
Fokusgrupper	6
Hundra historier	7
Unga skribenter på Lilla Tyresö	8-9
Allas värde och lika rätt	10
Mångkultur på Järfälla folkbibliotek	11
Tjuderuttan i Flemingsberg	12
Ett himmelskt rum	13
Nationellt centrum	13
Ny filial i Tyresö Strand	14
Notiser	15
Sex frågor till Johannes Rudberg	16

Nya ansikten *på Regionbibliotek Stockholm*

Efter sommaren har tre personer påbörjat vikariat/anställningar på Regionbiblioteket. Här presenterar de sig själva för Länsnytts läsare.

Lotta Aleman

Biblioteksutveckling och mediefrågor har länge intresserat mig, och inte minst hur man kan arbeta för att ta tillvara och utveckla alla medarbetares kunskap och engagemang. Det händer mycket på medieområdet nu, medier är i dag så mycket och finns litet varstans. Samlingarna på bibliotekets hyllor utgör endast en del av allt vi kan erbjuda. Hur synliggör vi dem – och allt det övriga? Hur använder vi våra resurser optimalt, och hur kan vi möta varje besökare och hennes behov på ett professionellt och personligt sätt?

Något om min bakgrund: under det gångna året har jag vikarierat på Regionbiblioteket parallellt med mitt arbete på Medborgarplatsens bibliotek. Åren 2003-2005 hade jag förmånen att få bygga upp och etablera ett nytt bibliotek i en ny stadsdel: Luma i Hammarby sjöstad. Spännande och roligt! Tidigare har jag jobbat med allt möjligt inom SSB och medverkat i ett antal intressanta utvecklingsprojekt.

Nu ser jag fram emot att mera långsiktigt kunna delta i utvecklingen av sambandet bibliotek – medier – användare, och att stödja olika bibliotek i det lokala mediearbetet.

Ni är alltid välkomna att kontakta mig på Regionbiblioteket, jag finns i Asplundhuset. Jag vill också besöka era bibliotek för att höra om och diskutera era aktuella frågor. Vi hörs och ses!

Lotta Aleman
lotta.aleman@kultur.stockholm.se

Eva Thorén

Att få vikariera på Regionbiblioteket är för mig rena utbildningen. Jag får tillfälle att ägna mig åt omvärldsbevakning. Jag får en inblick i hur andra bibliotek i länet arbetar och olika projekt som bedrivs inom biblioteksområdet i Sverige.

Alla borde få byta arbetsplats i några månader med jämna mellanrum. Vi kanske skulle prya hos varandra mer. När man sitter på sitt ”lilla bibliotek” är det lätt att man missar saker som händer i branschen.

Jag har arbetat på Lidingö stadsbibliotek sedan 1993, först som talboksbibliotekarie och sedan 1999 som IT-bibliotekarie. Nu har Karin Sundström fått en liten son och jag ska vikariera för henne som konsulent med inriktning mot IT och tillgänglighet. Det är just de områden jag arbetat med tidigare.

Jag kommer att vara med i LIMIT-projektet som arbetar för att biblioteken ska kunna marknadsföra sina e-tjänster. Det är frågor som jag brottats mycket med på mitt lokala bibliotek. Hur ser bibliotekens hemsidor ut och hur gör vi för att besökarna ska hitta sin information? Hur ska hemsidorna bli användarvänliga för alla grupper?

För många med funktionshinder är datorn ett viktigt redskap och tillgänglighet på webben är därför lika viktig som tillgänglighet i den fysiska lokalen. På biblioteken är vi så många som jobbar med att möta besökare i lokalen men ofta så få som arbetar med att möta de virtuella besöken. Vi måste nog ändra på det!

Eva Thorén
eva.thorén@kultur.stockholm.se

Mitzi L-Åhlander

Att utvecklas som människa, att utnyttja sina kunskaper men också att lära sig nya färdigheter och utvecklas i sin yrkesroll har för mig resulterat i en tjänst som biblioteks-konsulent. Detta är något som jag ser fram emot, då kan jag utnyttja all min kunskap, men också lära mig mycket nytt och mogna i min yrkesroll genom nya erfarenheter.

Min bakgrund är kulturvetare med medieinriktning samt Uppsalas tvåårige biblioteksutbildning. Däremellan har jag arbetat på olika slags bibliotek som t.ex. Riksdagsbiblioteket, Sandvik Coromant och Stockholms universitetsbibliotek för att nämna några. Jag har haft eget företag som informatör och webbdesigner och även undervisat i IT-pedagogik på Folkuniversitetet. Jag har också varit engelsklärare för vuxna i ”media engelska” samt i engelska för vuxna nybörjare. Undervisning är överhuvudtaget något som jag tycker är extra roligt att arbeta med.

Genom min omväxlande arbetsbakgrund har jag lärt mig väldigt mycket om det mångfacetterade biblioteksyrket. Jag har också kommit att förundras över – något som också gett mig yrkesstolthet – den enorma (att säga stora är för litet) kunskapen som finns ute i landet, bland bibliotekarier och medarbetare.

Omvärldsbevakning, utvecklingsarbete, LIMIT-projektet är några av mina arbetsuppgifter under det år jag kommer att vikariera för Lisbeth Schoultz Káplár. Regionbibliotekets projekt LIMIT vill synliggöra de elektroniska medierna och förbättra tillgängligheten av dem för medborgarna ute i landet. Då IT och dators mångsidighet går hand i hand är det viktigt att lyssna till den mänskliga aspekten i detta vida begrepp. Det är människan som använder datorn, inte tvärtom! Mänsklig kontakt är ett av de viktigaste kugghjulen för att kunna ro ett resultat i hamn. Jag hoppas få en bra kontakt med er läsare och givetvis också ett gott samarbete med de andra konsulenterna.

I skrivande stund har jag inte börjat min tjänst, jag tillträder i mitten av september. Under den första tiden kommer jag att gå bredvid Lisbeth Schoultz Káplár för att komma in i arbetet. Ni är väldigt välkomna att höra av er för vidare kontakt och synpunkter!

Mitzi L-Åhlander
mitzi.l.ahlander@kultur.stockholm.se

Medie-jukeboxen

Inom kort lanserar FörlagEtt en mediejukebox, som ska innehålla film, musik och ljudböcker.

Mediejukeboxen – en dator som placeras ut i biblioteket där besökarna kan ladda ner film, musik, ljudböcker, språkkurser direkt i sin mp3-spelare (eller i ett USB-minne om man vill titta på filmen hemma). Datorn har en pekskärm så att det är lätt att navigera och ladda ner det som man vill låna. Filerna är kopieringsskyddade och förstörs när lånetiden gått ut.

Det är också tänkt att man ska kunna titta på kortfilmer, trailers och provlyssna på ljudböcker direkt på plats i biblioteket.

Innehållet i jukeboxen designas efter varje biblioteks budget och önskemål. Innehållet kommer i paket om ett visst antal titlar inom olika kategorier, exempelvis film från Europa, mästerregissörer eller ljudböcker för barn. Det finns också möjlighet att lägga ut lokalt material. Sedan kan paketen bytas ut varje månad eller behållas en längre tid. FörlagEtt tänker sig detta som ”Morgondagens lånedisk”, någonting som drar folk till det fysiska biblioteket snarare än någon ny virtuell tjänst som man kan nå hemifrån. I dag finns inga tankar på att göra mediejukeboxens innehåll tillgängligt från bibliotekets hemsida, vilket gör de svåra detaljerna kring upphovsrätt och ersättningsnivåer till upphovsmän möjliga att lösa.

FörlagEtts ambition är att ett tiotal pilotbibliotek snart ska vara igång med jukeboxen för att det hela ska kunna presenteras på Bok & Bibliotek.

Lotte Aleman
Regionbibliotek Stockholm

Fokusgrupper – kan det va' nå't?

Fokusgrupper har blivit hett. Det verkar som om fokusgrupper ordnas i alla sammanhang och som om de förväntas vara lösningen på diverse problem. Så är det naturligtvis inte, men att arbeta med fokusgrupper kan vara givande om man vet vad de ger och vad de inte kan användas till.

En av de stora förändringar som folkbiblioteket har genomgått det senaste årtiondet är perspektivskiftet från ett organisations-/biblioteksperspektiv till ett individ/-användarperspektiv. Det är enligt min mening, ett paradigmskifte, en förändring minst lika genomgripande och viktig som den tekniska utvecklingen. En konsekvens av detta perspektivskifte är att det har blivit mycket viktigt att ta reda på vad människor tycker om olika verksamheter och för att få veta det använder biblioteken undersökningar av olika slag.

Nöjd-kund-index

Ett sätt är att använda ett "nöjd-kund-index", ett ganska grovt mått som bara mäter om människor är nöjda med den service de får och som i de flesta kommuner ger biblioteket mycket höga indextal. Medborgarna tycker helt enkelt att biblioteken är tillräckligt bra som de är. Man bör komma ihåg att "nöjd-kund-indexet" mäter verksamheten ur ett politikerperspektiv. För de kommunala politikerna räcker det att veta att verksamheten är tillräckligt bra.

Enkäter

En annan mycket använd metod är enkäter, som biblioteken kan göra på egen hand utan jämförelser med andra förvaltningar. I enkäter måste man ställa raka frågor som ger korta och tydliga svar. Enkäter passar för att få fram användarnas biblioteksvanor och synpunkter på öppethållande och service. Om de upprepas ger de besked om förändringar har gett önskvärt resultat. Men de kräver många svar för att man ska få ett säkert underlag för exempelvis förändringar i öppethållandet och de ger bara svar på de ställda frågorna. De oväntade synpunkterna, de som kan vara särskilt intressanta för verksamhetsutveckling kommer möjligen fram i den sista punkten "Övriga synpunkter", men de är oftast få och i alltför kortfattad form.

Intervjuer, särskilt s.k. djupintervjuer, kan ge mycket information och ger också möjlighet till fördjupning i intressanta synpunkter men är å andra sidan mycket tids- och därmed resurskrävande, om man ska göra flera än ett fåtal. Intervjuer lämpar sig att göra med några nyckelpersoner.

Fokusgrupper

Jag tror att fokusgrupper har blivit så mycket använda i biblioteksvärlden dels för att metoden ger mycket information med en begränsad insats, dels för att samtalsformen passar i bibliotekskulturen. Vad är då en fokusgrupp? Det är helt enkelt ett strukturerat samtal kring ett visst tema. Flera böcker finns om fokusgrupper men den modell som vi har använt oss av i Stockholms län är en förenklad variant som är anpassad för de syften som vi på biblioteken har.

Syftet med en fokusgrupp är att få in så många synpunkter som möjligt på en befintlig verksamhet eller som underlag för en utveckling av verksamheten. Avsikten är inte att komma fram till något resultat eller någon gemensam åsikt. En väl genomförd fokusgrupp ger mycket material som man kan arbeta med internt. Som bieffekt fungerar den också som marknadsföring och signalerar att den politiska nämnden och personalen är intresserad av en dialog med kommunens invånare.

En fokusgrupp har ett tema eller en frågeställning. Den nalkas man så att säga från sidan och man försöker åstadkomma en personlig ingång i frågeställningen. Man utgår från en frågelista med många frågor under tre till fyra underrubriker. Man ställer inga, eller få, direkta frågor om biblioteket. En fokusgrupp med ungdomar kan exempelvis börja med att man frågar om fritidsvanor och medieanvändning. Nästa rubrik kan vara läsning över huvud taget och först därefter kommer man in på biblioteket. Frågorna ska vara öppna och helst inte kunna besvaras med ja eller nej. Avsikten är att skapa en öppen och trevlig stämning så att samtalet löper fritt. Den diskussion som utspelar sig mellan deltagarna är viktig, den ger mycket information.

Endast ett möte

Deltagarna behöver inte vara representativa för hela målgruppen, de ska bara ge sina egna synpunkter. Det är däremot viktigt att de har något att säga och att gruppen inte är alltför homogen. En fokusgrupp om bibliotekets samarbete med förskolan kan bestå av förskollärare, barnskötare, föreståndare och en person från förvaltningen. Det är också bra om de kommer från förskolor med olika förutsättningar. En grupp på 8-12 personer är lagom och man håller på ca 1,5 timme. Man träffas bara en gång, till skillnad från en referensgrupp som träffas flera gånger.

Samtalsledaren ställer frågorna och styr samtalet så att alla får yttra sig. Hon/han får däremot inte gå i diskussion med deltagarna och inte försvara någon verksamhet som eventuellt kritiseras. Om det kommer upp direkta missförstånd eller behövs mera information kan man skicka ut ett brev till deltagarna efteråt. Samtalet kan spelas in, men det är inte nödvändigt. Det räcker med att en "skrivare" noggrant skriver ner vad som sägs. Deltagarna är förstås helt anonyma i utskriften. Mötet kan avslutas med att deltagarna får en gåva, t.ex. biocheckar till ungdomar, och man bör också skicka ut ett tackbrev efteråt.

Efter mötet skrivs samtalet ut så att det blir så tydligt som möjligt. Utskriften bildar sedan underlag för den tolkning och den diskussion som ska följa. I den diskussionen bör flera personer från biblioteket delta och man ska tillsammans försöka se både vad som sades och vad som döljer sig bakom utsagorna. Man får inte dra några generella slutsatser, eftersom deltagarna varken är tillräckligt många eller representativa för gruppen, men man får ett material som lämpar sig mycket bra för en diskussion om verksamheten. Tolkningen är det verkligt spännande i den här metoden! Vad i ungdomarnas fritidsvanor kan exempelvis biblioteket anknyta till? Man kan få ut mycket av till synes ganska triviala utsagor. Sedan återstår bara resten, att göra något…

Vi på Regionbibliotek Stockholm kan både informera om och lära ut fokusgruppsmetoden och hjälpa till att genomföra fokusgrupper på biblioteken. Kontakta oss gärna!

Lena Lundgren
Regionbibliotek Stockholm

Lästips

Westlund, Peter, Lära av varandra : kollegiegranskning, kvalitetskartor, fokusgrupper. Kalmar : Fokus Kalmar län. (Rapport Fokus 1999:7) (Kan beställas från Fokus Kalmar län, e-post fokus@kalmar.komforb.se)

Erika Ahlberg och Nik Dee Dahlström i arbete med en av alla historier.

"Hundra Historier"

Reflektion över deltagande i projektet

Foto: Anna Sabelström

Det var en gång eller är en gång en plats. Den platsen är just denna vecka Märsta bibliotek som samlat första kullen av deltagare till "Hundra historier". Ett projekt med sina rötter i "digital storytelling", ursprungligen från San Francisco. Just "platsen" och "rötter" är det tema som vi under endast tre träffar ska göra en kortfilm på utifrån våra privata fotoalbum samt utrustade med digital kamera. Skepsis blandas med nyfiken förväntan. Hur ska jag hinna? Den idé som redan poppat upp i skallen överstiger vida den textlängd som vi rekommenderas. Min idé kretsar kring att göra medvetna val och jag väljer att gå vidare med den.

En digital historia med 7 element

Jag ser mig omkring på en härligt brokig skara av människor i olika åldrar och med vitt skilda kulturella ursprung och förstår att *poängen* med projektet är att samla just oss.

Någon skrattar, någon gråter och vi inspireras av det *känslomässiga innehållet* i tidigare gjorda filmer.

Jag hör *min egen röst* berätta lite om mig själv och lyssnar intresserat till de andra.

Nästa gång vi träffas laddar vi datorerna fulla med våra bilder och flitens iver stärks och *illustreras av ljudet* från våra raspande pennor i det att våra berättelser börjar ta form.

Nu gäller det att få ihop allt i en snygg *disposition* och balans mellan bilder, ljud och berättande. De första dagarnas lugn är passé och *tempot* skruvas upp ordentligt.

Dramatiken stiger allt eftersom klockan tickar på och två minuter efter utsatt tid trycker jag på datorns "ctrl+s" tangent och sparar min färdiga film. Puh, 4 minuter och 9 sekunder.

Avslutningsvis tittar vi igenom våra filmer och förundras över hur bra det gått. Det gäller bara att komma ihåg de 7 elementen som ingår i en digital historia. De har du redan fått ovan så nu är det din tur att prova.

Välkommen att se våra historier på www.hundrahistorier.se och jag ser fram emot att så småningom få ta del av din.

Nik Dee Dahlström
Sigtuna

Unga skribenter på Lilla Tyresö

Vill du ha ett urtrist sommarlov? Vill du inte träffa nya kompisar och vill du slippa bada i havet i tid och otid? Vill du dessutom bara slappa, se dåliga TV-repriser och inte göra något kreativt över huvud taget? Då ska du inte åka på SSB:s skrivarläger på Lilla Tyresö!

Som i ingressen ovan kan det se ut när man skapar en ”onnons”, en term och ett fenomen som skapats av författaren Sandro Key-Åberg, och en av de skrivuppgifter författaren Mats Berggren delar ut till sina ”elever”. Vi får höra utsökta exempel på saker som är helt omöjliga att sälja: ”stor jävla herrgård” eller en Ford som saknar det mesta utom skrovet…

Tre författare handleder

På skrivarlägret i Tyresö råder febril verksamhet, från måndag förmiddag till fredagens avslutning med fika och uppläsning för nära och kära. Deltagarna är uppdelade i tre grupper: Thomas Halling handleder en grupp med 10-12-åringar, Eva Susso 13-15-åringar och Mats Berggren 14-19-åringar, men gränserna är flytande – man intar en plats i den grupp som passar en bäst, oavsett ålder. Det här är första året som det är så många som 46 anmälda till lägret och åldersspannet är så stort som mellan 10 och 19 år.

Varje grupp har ett eget upplägg format av den författare som leder gruppen. Men alla får prova på lite av varje: korta uppgifter som fungerar som både uppvärmning och smakprov varvas med en längre skrivuppgift som löper över hela veckan. Hur använder man bildspråk? Hur tecknar man ett personporträtt? Man läser högt för varandra vad man skrivit, kommenterar, skrattar, håller med – eller inte: ”jaså, tycker ni så?”. De andra lägerdeltagarnas synpunkter är viktiga, men än mer värdefull är den respons man får från sin ledare. Det är framför allt i det samtalet man växer som skrivande, ja som författare. Man får respekt från den författaren som tar sig tid att läsa det man skrivit.

Dadaistiska dikter och Dagens ögonblick

Låt oss skriva en liten pjäs och sätta upp den för varandra! Varför inte Romeo och Julia på ett kontor – Romeo är en trasig bläckpenna och Julia ett nytt suddgummi. Det blir hur roligt som helst! Kul är det också i yngsta gruppen när man får klippa bilder ur tidningar, fem valfria, och sedan sortera dem i ordning och skriva en berättelse. Eller att gå ner till caféet på Notholmen och skriva om hur det känns före, under tiden och efter man köper och äter en glass! Det vattnas i munnen… I äldsta gruppen skriver man dadaistiska dikter – det är svårt, men resultaten lockar fram gapskratt! I Eva Sussos grupp skriver man ”Dagens ögonblick” varje kväll och läser upp för varandra dagen därpå. Det är ett annat sätt att skriva dagbok, och kanske också ett sätt att komma igång att skriva dikter.

Visst spökar det

Det är inte bara under skrivpassen kreativiteten flödar: korta pjäser blir långa och många, och spelas för den som vill se, i oändlighet. Vi badar. Vi spelar kubb. Vi badar. Vi grillar. Vi badar. Vi gör egna knappar. Vi badar. Vi har boktipskvällar, då alla tipsar om minst en bra bok för de andra i sin grupp. Vi badar. Vi har spökafton.

Det spökar på Lilla Tyresö, personalen vet att berätta och ordnar en fantastisk föreställning med kostymer och kandelabrar med levande ljus och berättelser och dörrar som öppnas och ljud som hörs… Sedan måste vi alla dricka te. Den kvällen är det (ännu) svårare att somna!

Att växa och att bli den man är

Vi som arbetar på skrivarlägret har mycket att göra. Utöver skrivpassen passa dem som badar, badda getingsting, hjälpa någon med rullgardinen, prata med någon om hur allting känns, duka fram kvällsfika, se till att alla är på sina rum vid 23-tiden och åtminstone närmar sig läggdags. Någon vill byta rum, någon vill byta grupp, det löser sig, och sedan ser man hur allting liksom lossnar: alla hittar hem, med varandra och med skrivandet. Alla på lägret umgås med alla, över grupp- och alltså även över åldersgränserna. Det är precis ett sådant klimat, det är soligt och varmt och generöst: var och en kan ta plats som sig själv.

Vi som jobbar är mellan 18 och 52 år, och vi har följaktligen olika nära till vår egen barn- och ungdomstid. Men nu minns man så plötsligt hur allting kändes: man minns hur det är att vara tio år, och det är första gången man är borta ensam utan föräldrarna. Man minns hur det är innan man vågar närma sig henne – hon som ser ut att vara en sådan som jag. Hur det känns att läsa upp något man skrivit. Kanske känner vi alla igen hur det kan vara när det plötsligt känns bra att visa upp sig, läsa något som man själv har uppfunnit och alltså berätta något om sig själv. Ja, det går att berätta något och andra stannar kvar och vill lyssna, de tycker att det jag har att berätta är intressant! Och då kan jag växa, på längden för att ryggen liksom raknar, och inuti som människa. Det handlar inte just om att bli äldre utan om att bli sig själv.

Det är då man ser och inser att skrivarlägret och skrivandet över huvud taget, både för dessa och andra författare, handlar om att bli den man redan är.

Marie Johansen **(text och foto)**
Skarpnäcks bibliotek

Författaren Thomas Halling instruerar sin unga skrivargrupp.

Allas värde och lika rätt

– demokrati och mänskliga rättigheter på Fisksätra bibliotek

Med inspiration från bl.a. Homi Bhaba hade vi sedan länge tänkt starta en programserie kring det svåra ämnet demokrati. Målet var att få med flera människor i ett lokalt politiskt samtal. Som vanligt ville vi ha en knuff eller ett önskemål från omvärlden för att dra igång arbetet.

Arbetet hade föregåtts av långa samtal med etnologen och journalisten Amelie Tham, museologen Alfonso Madrid och statsvetaren Jan Sellberg. Vi hade också väckt ”Fisksätraakademien” till liv för att visa omvärlden vilka resurser området kan erbjuda på akademisk nivå.

En av våra besökare, forskaren *Elena Namli* (teologie doktor och lektor i etik vid Teologiska Högskolan, Stockholm) visade sig vara redaktör för en ny bok med titeln ”Allas värde och lika rätt, perspektiv på mänskliga rättigheter” (Studentlitteratur 2005). Hon erbjöd sig att föreläsa om sitt arbete och titeln fick därmed ge namn åt vår serie som vi genomförde i samarbete med Fisksätra Folkets hus förening.

Demokratiska grundbegrepp

Elena Namli inledde sin föreläsning med att förklara en del grundbegrepp kring demokrati. Man inser snabbt hur lätt det är att problematisera denna form för organisering av allt från arbetslag till nationer. Hur förhåller sig individ till nation? Går gruppen före individen? Hur förhåller sig nationer till FN, individer till världssamfundet? Hur bygger vi en lokal demokrati där allt fler och i bästa fall alla boende känner sig delaktiga?

Unga engagerade

Inom ramen för Unescos folkbiblioteksmanifest, vår kommuns mål och visioner och vårt eget nystartade minnesarkivs inriktning på kulturarv, identitet och medborgarskap, bjöd vi in till två program riktade till unga. Vi fick då pengar från landstingets kulturnämnd (Ungas aktiva deltagande i kulturlivet) och kunde därigenom erbjuda ett arvode till två yngre Fisksätrakvinnor med intressanta erfarenheter i bagaget.

Först ut var *Leyla Abdurahman* som skrivit en uppsats vid Göteborgs universitet: ”Antidiskrimineringsbyråernas kamp för att förebygga och motarbeta diskriminering i samhället”. Jag frågade henne om hon ville diskutera resultatet med Diskrimineringsombudsmannen och båda tackade ja. Det blev en mycket livlig diskussion där publiken inte ville sluta trots den sena lördageftermiddagen. Sådana här frågor vill vi ha mera av var publikens kommentar efter avslutad debatt.

Nästa program leddes av *Sandra Atler* som engagerat sig i arbetet inom ECPAT, en organisation som sysslar med barns rätttigheter och barnsexhandel inom den globala turistnäringen. Sandra redovisade en undersökning som bl.a. visade att den vanligaste förövaren är ”vanliga familjefäder” som tycker att det är okej att ta en tur bort i grottorna med andras minderåriga barn, samtidigt som den egna familjen tryggt väntar vid poolen. Pedofiler kan identifieras patologiskt men vad kallar vi dessa i övrigt normala män?

Sandra fick oss att känna att det går att påverka, att lära sig mer och att det lönar sig att informera människor, t.ex. under flygresan.

Den fjärde gången kom författaren *Jorge Contreras* och berättade utifrån sin bok ”Kuppen, terrorn, tragedin” om hur man i Chile blev fråntagen sina mänskliga rättigheter under Pinochets militärkupp på 70-talet. Han betonar vikten av att man känner sin historia och att detta är särskilt viktigt för unga människor. Vi måste ständigt vara på vår vakt mot kränkningar av mänskliga rättigheter i alla former överallt.

Uppdrag profilering

Demokratin är inte självklar, den måste ständigt erövras och det kan göras på många sätt. När kulturnämnden i Nacka gav alla bibliotek i uppdrag att profilera sig valde vi ”Fisksätra bibliotek – arena för demokrati”, ett uppdrag med betoning på samhälle, språk och hälsa. Utöver vår bas ska detta genomsyra våra samlade resurser i form av medier, personal och övrig verksamhet. Profilen ska vara väl förankrad i området och motsvara de boendes förväntningar på vår service.

I linje med profilen fortsätter vi vår programserie med stöd av idéer och deltagare från område.

Ombyggt bibliotek

Biblioteket återinvigs den 16 september. Lokalen har organiserats om för att tydligare motsvara de behov av samhälleligt stöd som så många efterfrågar. Vi erbjuder nu ett internetcafé och ett skarpare bibliotek där man har chans att få relevant information efter sina behov.

Barbro Bolonassos
Enhetsledare
Fisksätra bibliotek

Mångkultur på Järfälla folkbibliotek

Regeringen har utsett år 2006 till Mångkulturår. Järfälla folkbibliotek uppmärksammar detta på olika sätt och lyfter särskilt fram frågan om att vara tvåspråkig och mångkulturell.

Författaren Azar Mahloujian i berättartagen på Jakobsbergs bibliotek Världsbokdagen 2006. Foto: Kerstin Gerén

Järfälla folkbibliotek har en stor mångspråkig verksamhet för både barn och vuxna. Biblioteket har böcker, tidningar och tidskrifter på ett 20-tal språk. Det största utbudet finns på huvudbiblioteket i Jakobsberg men även filialerna i Viksjö, Kallhäll och Barkarby har de språk som är efterfrågade.

Johanna Rinne är bibliotekarie med ansvar för mångspråkig verksamhet. Hon ser till att biblioteket har ett brett utbud av böcker, tidningar och tidskrifter på andra språk än svenska och att det passar kommunens befolkningsstruktur. Om det finns önskemål om och behov av andra språk än de som biblioteket redan har tas bokdepositioner hem från Internationella biblioteket i Stockholm. Johanna Rinne tar också emot SFI-grupper (Svenska för invandrare) och visar biblioteket.

Tvillingpaket

På barn- och ungdomsavdelningen finns böcker på samma språk som på vuxenavdelningen. En nyhet för året är att Jakobsbergs bibliotek lånar ut s.k. Tvillingpaket till föräldrar och förskolor. Ett Tvillingpaket består av pekböcker eller bilderböcker. Varje paket innehåller en titel i två olika exemplar och på två olika språk där det ena alltid är svenska. Tvillingpaketen finns på fem olika språk: arabiska, kurdiska, persiska, turkiska och somali. Syftet med paketen är att bygga en bro från barnets/föräldrarnas modersmål till det svenska språket och kunna jämföra språken.

Tvåspråkig och mångkulturell

Barnbibliotekarierna Sarah Utas Hornegård (Jakobsberg och Barkarby), Katarina Forsberg (Jakobsberg), Marie Söderberg (Kallhäll) och Eva Sturk (Viksjö) tar emot barnavårdcentralernas föräldragrupper för visning av biblioteket. De pratar bl.a. om språkutveckling och tvåspråkighet med föräldrarna. Under året kommer barnen som går på sagostund att få höra sagor från hela världen.

Framtiden

Jakobsbergs bibliotek kommer att utöka sin utländska avdelning och bl.a. ha en dator där man kan läsa internationell press. Personalen bör ha större kunskaper om kulturmöten och kulturskillnader.

Flera personer från Järfälla folkbibliotek deltog i kommunens Mångfaldsdag i mars. Dagen gav många tankar och inspiration inför framtiden. De som deltog fick bl.a. känna hur det skulle vara att hals över huvud lämna sitt liv i Sverige och komma som flykting till ett land där allt är nytt och språket obegripligt.

I höst kommer personalen på Järfälla folkbibliotek att fortsätta arbetet med gemensam värdegrund där ”lika värde” är ett viktigt område. Arbetslivspräst Anna Rosengren leder arbetet som kommer att fördjupa diskussionerna kring temat mångfald.

Kerstin Gerén
PR-bibliotekarie Järfälla folkbibliotek

Sarah Utas Hornegård, barnbibliotekarie, Johanna Rinne, bibliotekarie för mångspråkig biblioteksverksamhet samt Katarina Forsberg, barnbibliotekarie, visar Tvillingpaketen på Jakobsbergs bibliotek.

Foto: Kerstin Gerén

Fakta

Bibliotekets katalog kan läsas på engelska, finska och svenska.

Bibliotekets webbplats www.jarfalla.se/biblioteket har en sida för Mångkulturåret med fakta, länkar och lästips. Du hittar den under Biblioteket erbjuder >> Mångkulturåret 2006.

Bibliotekarierna på Järfälla folkbibliotek har regelbundet jour inom internettjänsten Fråga biblioteket och svarar på frågor från hela landet. En finskspråkig bibliotekarie svarar på frågor på finska i den mångspråkiga tjänsten Fråga biblioteket-Ordbron.

Tjuderuttan i Flemingsberg

Goda uppväxtvillkor för Flemingsbergs barn och ungdomar. Så har Områdesledningsgruppen i Flemingsberg rubricerat sin handlingsplan. Här träffas verksamhetscheferna en gång per månad för att diskutera, samordna och följa upp handlingsplanen. Goda uppväxtvillkor innebär bland mycket annat att få möjlighet till ett rikt språk.

Vårt samarbete kring barn och ungdom fördjupades i och med Storstadssatsningen. Då byggde vi upp vårt nätverk ”för ett språkutvecklande arbetssätt”, där bibliotekarier och pedagoger inom förskola och skola ingår. Då samarbetade vi i den språkutvecklande insatsen ”Läsa, skriva, skapa, växa”.

Och vi fortsätter. Vi arbetar övergripande i ledningsgruppen. Samtidigt planerar och genomför vi verksamhetsutvecklande åtgärder tillsammans med olika enheter i området. Ett sådant samarbete äger rum mellan Flemingsbergs bibliotek och Visättra förskolor.

Visättra bokklubb

Under år 2005 inleddes ett utvecklingsarbete för att förbättra tillgången till litteratur på förskolorna i Visättra. Sonia Eriksson, pedagogisk handledare, tog kontakt med biblioteket och presenterade den nybildade bokklubben. Varje förskola har en representant. De hade inlett sitt arbete med att ta fram ett måldokument.

Mål för gruppens arbete var först och främst att bygga upp ett basbestånd på varje förskola. Andra mål gäller att erbjuda goda läsmiljöer och att skapa respekt och nyfikenhet för böcker.

Utbildning och information till pedagoger och föräldrar om språkutveckling, läsning och berättande är nödvändiga inslag i arbetet.

– Hur kan vi samarbeta med biblioteket? var en av gruppens frågeställningar.

– Låt oss tala om saken, sade vi, och bjöd in dem till biblioteket.

Vi förstod att ett stimulerande och konstruktivt arbete väntade!

I mitten på september förlades bokklubbens möte till Flemingsbergs bibliotek. Vi beslutade oss genast för att samtliga mål ska uppnås. Till att börja med blev uppgiften att inventera bokbeståndet på förskolorna. Ansvaret för detta låg hos pedagogerna. Anngelica Sjölin besökte de fem förskolorna för att skapa en personlig kontakt och få ökad förståelse för förskolans arbetssätt. Med utgångspunkt i inventeringen och de olika förskolornas behov presenterade Anngelica och Elisabeth Möllersten förslag till grundbestånd, som diskuterades vid några arbetsmöten.

Sedan vidtog inköpsprocessen. Solweig Löf, chef för Visättra förskolor, hade avsatt pengar för bokinköp. En del av inköpsstödet från Statens kulturråd till Huddinge kommun användes också för detta ändamål. Anngelica och Elisabeth har stor erfarenhet av inköp från diverse olika inköpskällor – och de ger sig inte i första taget. När Elisabeth fick veta att ”Tjuderuttan, sa räven” var slutsåld hos En bok för alla, så luskade hon reda på vem som köpt upp lagret. Och såg till att några exemplar hamnade i Flemingsberg.

Bokfest

Vi ville överlämna böckerna till barnen under högtidliga former. Barn, pedagoger, bibliotekarier och chefer från de olika förvaltningarna bjöds in till bokfest. I lekhallen på förskolan Bystugan hade ett antal fantasieggande tablåer byggts upp. De visade motiv från välkända barnböcker. Där stod också alla kartonger med böcker som skulle överlämnas till de olika förskolorna.

Och vi fortsätter

Sedan dess har en avdelning på Bystugan deltagit i Bokjuryn. Anngelica har besökt dem vid ett antal tillfällen och läst högt för barnen ur några passande böcker. Mellan besöken har pedagogerna läst böckerna flera gånger. Barnen har fått rita och beskriva sina intryck, som skrivits ned av pedagogerna. Teckningarna visades på biblioteket under maj månad. Till sist fick alla rösta enskilt på den bok de tyckte bäst om.
Snipp, snapp, snut – arbetet tar aldrig slut!

Karin Andréasson
Enhetschef Flemingsbergs bibliotek
Elisabeth Möllersten,
Bibliotekarie
Anngelica Sjölin
Bibliotekarie

Bokfesten på förskolan Bystugan bjöd på böcker, frukt och saft. Kultur- och fritidsförvaltningens chef Gunnar Ericsson höll tal och bibliotekarie Anngelica Sjölin läste sagor.
Foto: Anna Strid

Himmelskt rum

En stjärnhimmel finns numera på biblioteket i Solna Centrum. Det gamla läsrummet på barnavdelningen har de senaste åren alltmera blivit ett upplevelserum med sagostunder för de små, berättarstunder och boksamtal för de något större samt filmvisningar och verkstäder.

En av de berättarstunder som brukar hållas där handlar om stjärnor. Till denna, och till allmän lyst, har en tindrande rekvisita tillkommit; en riktig stjärnhimmel i taket. Ja, riktig är förstås att ta i, men illusionen blir så stark när man släcker och den mörkblå rutan ovanför ditt huvud liksom förvandlas till ett hål rakt ut i rymden, där himlens alla stjärnbilder lyser ner på dig.

Koalavagnen

Med hjälp av en projicerad stjärnkarta, 300 fiberoptiska trådar och en ljustekniker med en ängels tålamod, har nära på varje synbar stjärna i vår hemisfär fått sin rätta plats, ljusstyrka och färg (nåja, nästan).

Nu kan man lägga sig platt på golvet och bara låta ögonen hitta stjärnbild efter stjärnbild; den grymme Orion som jagar till duvor förvandlade småflickor, Herkules som lyfter hela himlavalvet, Drottning Cassiopeja som hänger upp och ner som ett W.

Men den mest kända stjärnbilden, den som nästan alla sett ”på riktigt” är Karlavagnen (eller Koalavagnen som barn ofta tror att den heter). Den har många namn och många berättelser. Och den allra mest spännande är den om hur sju små systrar förvandlades till sju stjärnor på himlen med några blodtörstiga grizzlybjörnars hjälp.

Har ni inte hört den? Kom till Solna Stadsbibliotek, så berättar jag den för er!

Nina Nykvist
Kulturpedagog Solna Stadsbibliotek

Nationellt centrum

Att ha problem med läsning och språk kan innebära att hela tillvaron blir outhärdlig. Man hänger inte med, man tappar självförtroendet och man hindras i sin utveckling. Nationella såväl som internationella undersökningar har visat att svenska barn och ungdomar nu har sämre läsförmåga jämfört med tidigare. Under året har Myndigheten för skolutveckling på regeringens uppdrag byggt upp ett Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling.

I början av juni invigdes Nationellt centrum av skolminister Ibrahim Baylan, som i sitt tal berättade om hur svårt han själv hade haft det under några år i grundskolan. Han är övertygad om att skapandet av detta centrum kommer att bidra till att barnens läsförmåga blir bättre. Baylan betonade hur viktigt det är att göra barn intresserade av att läsa och av hur man kan använda språket. Mycket hänger på rektor och lärare och mot dessa riktas också fokus som kommer att bestå av olika insatser och förslag till kompetensutveckling. Arbetet vid Nationellt centrum ska omfatta hela skoltiden, från förskolan t.o.m. gymnasieskolan. Nära kontakt med forskare inom området ska leda till kompetensutveckling och idéutbyte. På myndighetens hemsida ska man kunna följa arbetet.

Goda exempel

Man kommer att visa på goda exempel på arbetssätt som har fungerat bra när det gäller att tidigt upptäcka förseningar och avvikelser i barnens språkutveckling. Särskilt ska dyslexi och andra läs- och skrivsvårigheter uppmärksammas. Här blir Talboks- och punktskriftsbiblioteket, Specialpedagogiska institutet och Förbundet funktionshindrade med läs- och skrivsvårigheter naturliga samarbetspartners. Bild, dans och musik är också uttryckssätt som kan utveckla språket. Myndighetens projekt *Språkrum* arbetar sedan några år med basfärdigheter som att samtala, lyssna, skriva, läsa och räkna. I skriften *Faktisk fantasi – barns språkutveckling genom skapande* kan man läsa om hur konst, foto och keramik gör det möjligt för barnen att formulera och förstå.

Kerstin af Malmborg
Regionbibliotek Stockholm

Fakta

Mål för Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling:
- Ta fram och sprida goda exempel och erfarenheter
- Informera skolorna om olika metoder för läsinlärning
- Sprida goda exempel på undervisning av elever med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi
- Sprida goda exempel från skolor som tidigt upptäcker och åtgärdar förseningar och avvikelser i barnens språkutveckling
- Utveckla och informera om alternativa uttryckssätt som främjar språkutvecklingen.

Vision En språkutvecklare i varje kommun och därefter i varje skola.

Ny filial i Tyresö Strand

I augusti öppnade Tyresö bibliotek ett nytt litet filialbibliotek i Tyresö Strand, eller Trädgårdsstaden som kommundelen ibland också kallas.

– Det är ju inte varje dag som ett nytt bibliotek öppnas i länet, säger bibliotekschef Lars Andersson, som för Länsnytt förmedlar hur man tänkt och gjort.

– Redan för cirka tre år sedan lade jag en intresseanmälan hos bostadsrättsföreningen som ägde affärslokaler kring torget mitt i den nya kommundelen Tyresö Strand. Jag hade särskilt fäst mig vid en lokal som vid det tillfället inrymde en mäklarfirma.

Hektisk planeringstid

I slutet av 2005 flyttade mäklarna och intresseanmälan gav utdelning – ville biblioteket ha kontraktet, undrade man. Nu blev det bråttom att få politikerna med på noterna – budgeten för 2006 var redan lagd. Kultur- och fritidsnämnden var positiv men kommunstyrelsen var svalare inställd. Hur som helst lyckades vi övertyga dem om att ett bibliotek skulle bli en betydelsefull satsning i kommundelen med nya media och nya funktioner med övertagandet av poströstningen lagom till valet, och ny typ av kommuninformation.

Kontraktet skrevs i mars och en mycket hektisk planeringstid inleddes. Som tur var kunde lokalen tas i bruk för biblioteksändamål utan någon större ombyggnad. Problemet blev ändå om vi skulle hinna få all inredning och infrastruktur fixad för att öppna den 28 augusti. Någon inredningsarkitekt fanns varken tid eller pengar till att anlita utan vi fick klara utformning, färgsättning och allt annat på egen hand. Målsättningen var att detta skulle vara klart före midsommar så att tiden efter semestrarna skulle kunna användas till att lägga en sista finslipning på att få allt att fungera. En strategi som i stort sett faktiskt har hållit och i skrivande stund planerar vi för invigningsprogrammet och hoppas att invigningsvädret skall bli bra.

Lokalen liten men perfekt

Lokalen är liten (110 kvm), men kan eventuellt utökas. Den har ett perfekt läge mitt på Strandtorget där affär, café, wok, frisör m.m. också finns. Allt i anslutning till parkering, kommunikationer, skolor och dagis samt ett vackert bostadsområde. Inredningen går helt i silver, svart och lite engelskt rött. Golvet är ekparkett och många av möblerna är också oljad ek. Disk, automater och arbetsbord är elektriskt höj- och sänkbara och vi använder laptop till låntagarnas katalog och internetdatorer. Biblioteksfilialen är utrustad med allt inom självbetjäning, även trådlös internetsurf (Netloan Radius) som även täcker torget utanför med alla uteserveringar. Ett koncept vi också använder på Huvudbiblioteket och filialbiblioteket i Trollbäcken och som skall utsträckas till alla kommunens idrottsanläggningar och även gästhamnen inom kort. KB var ute hos oss och tittade på hur vi löst det trådlösa surfkonceptet inför deras satsning på Radius.

Mediemässigt har vi satsat på barnlitteraturen och barnen har också fått det största utrymmet i lokalen. För de vuxna finns det massor av cd-böcker, dvd-filmer och ett försök med mp3-böcker på mp3- spelare, men i mån av plats även ny och aktuell litteratur av traditionellt slag som kan passa läsare i området.

Det som skall bli extra intressant är att se hur biblioteket kan fungera som servicecenter i kommundelen. Vi kommer att ha ett mycket detaljerat flygfoto i jätteformat över hela kommunen på en av väggarna i biblioteket, där även information om planer och byggprojekt kan exponeras på ett nytt intresseväckande sätt. Träffar med politiker och tjänstemän från olika förvaltningar för att informera och svara på kommuninnevånarnas frågor kommer att bli ett stående inslag i alla våra biblioteksslokaler. En typ av medborgarkontakt som vi har haft sedan en tid i Tyresö.

Välkommen hit!
Strandtorget 15
Tel. 08-578 27 550

Lars Andersson
Bibliotekschef
lars.andersson@tyreso.se

Kommunalrådet Berit Assarsson och bibliotekschefen Lars Andersson utanför nyinvigda biblioteksfilialen i Tyresö Strand.

Foto: Denise Hernborg

Fakta

Tyresö Strand är ett kommersiellt och servicemässigt centrum i de östra kommundelarna av Tyresö, som rymmer Brevikshalvön, Tyresö slott, handelsträdgården, Notholmen, Lilla Tyresö med Prinsvillan, vandrarhem, gästhamn m.m.. Ca 12.000 invånare bor i området och till det kommer en stor sommarbefolkning. Två skolor samt fyra förskolor finns också och fler kommer i takt med att fritidsboendet i denna unika skärgårdsmiljö omvandlas till permanentboende. Nu har även ett bibliotek tillkommit.

Ladda alla batterier
på biblioteket i Solna

Frisk och smart

I höst startar biblioteket i Solna C med ”Frisk & smart”, då besökaren erbjuds låna både stavar, cd-spelare och ljudböcker på biblioteket.

Vi har raggat ihop 7-8 gåstavar från olika sportaffärer och tre cd-spelare med mp3-funktion från en teknikaffär. Daisy och cd-böcker har vi ju själva. Första veckan i september kom Friskis & Svettis till biblioteket och instruerade stavgången (i samarbete med kommunens personalförening och Studieförbundet Vuxenskolan). Så nu är det bara att njuta av kaloriförbränningen och förkovra sig under promenaden genom att stava sig fram och lyssna på en god bok!

Ladda mobilen

Biblioteket är givetvis en mobilfri zon. Men Solna stadsbibliotek möter upp mot våra nya behov. Har du varit med om att batteriet till mobiltelefonen tagit slut, just när du ska ringa det där viktiga telefonsamtalet till dagis, dina barn, maken, dejten...? Eller att du glömde mobilladdaren när du var bortrest senast?

Befinner du dig i närheten av biblioteket i Solna C är problemet snart löst. Där erbjuds du nu att under en dag låna batteriladdare till de vanligaste Nokia-, Ericson- och Samsungmobilerna.

Marie Holmqvist
Solna Stadsbibliotek

Medskaparvecka
i Asplundhuset och på Internationella biblioteket

Vi lär oss och vi utvecklar oss – men var kommer biblioteken in? Det fick man under en majvecka klart för sig vid föreläsningar och pröva-på-tillfällen. Medskapande TV, medskapande litteratur, medskapande webb, historia, studievägledning, livscoaching, berättelser och musik – ett imponerande brett program visade hur biblioteken kan vara medskapande i en människas liv.

Bild: Vedic Art var en av aktiviteterna under Medskaparveckan.
Foto: Nina Frid

Från omhuldad studiemiljö med högt i tak - ut i ett svart hål!

Gå med i Nynet!

Så låter det på hemsidan för det nya nätverket för studerande och nyexaminerade B & I:are (Biblioteks- & Informationsvetare). Bakom Nynet står Svensk Biblioteksförening.

Ibland kan man som nyutbildad ha svårt att finna sig tillrätta och man kan behöva stöttning eftersom yrkesverkligheten kanske inte stämmer med vad man har föreställt sig. Dessutom är man full av idéer och vilja att påverka och vill bolla med personer i samma situation.

Adressen är www.nynet.se •

Demoteket

Hur kan biblioteket vara delaktigt när man vill sprida det man har skapat? Jo, genom Demoteket som används av allt fler bibliotek. Om man t.ex. har gjort en film som man är riktigt nöjd med, så lämnar man in den som dvd på ett anslutet bibliotek. Den registreras i katalogen och kan sedan sättas upp i hyllan för utlåning. Reaktor Sydost i Växjö – ett resurscentrum för film och ung kommunikation – ligger bakom Demoteket. I vårt län har Nynäshamn nappat.

Rumänska masker

på biblioteket i Vallentuna
24 nov. – 10 feb.

Utställningen kommer att visa uttrycksfulla masker som används i spel mellan jul och nyår. Rumänska traditioner jämförs med liknande i det svenska bondesamhället, bl.a. julbockarnas upptåg.

Utställningen är ett samarbete mellan Rumänska kulturinstitutet, Taranului – Bondens museum i Bukarest, Upplandsmuseet och Vallentuna bibliotek.

Traditionell rumänsk mask. Foto: Taranului - Bondens museum i Bukarest.

SEX FRÅGOR TILL

Johannes Rudberg

Johannes Rudberg är ordförande i DIK, Bibliotekarieförbundet. Bibliotekarieförbundets uppgift är att bidra till kunskap om och respekt för bibliotekariers och informatikers betydelse för utvecklingen i vårt samhälle. Johannes Rudberg arbetar också på avdelningen för Svensk historisk bibliografi vid Kungliga biblioteket.

Hur tror du att bibliotekarieyrket kommer att se ut framöver?

I huvudsak ser jag ljust på yrkets framtid. Jag tror bl.a. att diversifieringen och spännvidden inom kåren kommer att öka ytterligare, och detta ser jag i huvudsak som något positivt och vitaliserande.

Har Sverige en bra och adekvat utbildning för detta?

Ja, i stort sett. En akademisk utbildning av hög kvalitet måste vara grunden – ett kvalificerat yrke kräver en kvalificerad utbildning. Sedan är ju utbildningarna just nu föremål för en spännande utveckling, närmast orsakad av Bolognaprocessens krav. Ett av Bolognaprocessens mål är att alla utbildningar ska leda till något som kallas ”anställningsbarhet”, och denna aspekt måste nu utbildningsanordnarna väga in. När grundutbildningen är avklarad är en ständigt löpande vidareutbildning/kompetensutveckling viktig, mer nu än kanske någonsin tidigare.

Hur kan en praktiserande bibliotekarie få nytta och glädje av biblioteksforskningen?

Jag har ingen universallösning på detta, men ansvaret ligger förstås hos båda parter, forskare och praktiker. Att det är viktigt med ett ökat utbyte mellan fält och forskning inom vår sektor står helt klart. Det finns en hel del intressant och spännande forskning inom biblioteks- och informationsvetenskapen som i liten grad når ut till oss yrkesverksamma. Detta är beklagligt, eftersom forskningen antagligen skulle kunna ge mycket inspiration och stöd i utvecklingsarbete. I sammanhanget vill jag gärna puffa för den årliga konferensen *Mötesplats inför framtiden* som just har som syfte att vara en mötesplats mellan utbildning, forskning och alla typer av biblioteksverksamhet.

Vilken inriktning kommer DIK Bibliotekarieförbundet att ha i höst?

Hösten präglas till stor del av att vårt eget högsta beslutande organ, förbundsmötet, äger rum i oktober och att vår moderorganisation DIK därefter håller kongress i november. Dessa två händelser tar mycket tid och kraft.

Vi hoppas att som vanligt möta många medlemmar på Bok & Bibliotek, där vi också arrangerar ett par seminarier, ett om bibliotekariens värde och ett om yttrandefrihet.

Har du något eller några nyckelord till medlemmarna?

Om vi känner trygghet i den kärnkompetens som är vår största tillgång och uppträder professionellt i vår yrkesutövning har vi goda chanser att bibehålla och stärka vår position i samhället, trots en tid av stora förändringar.

En bok du vill tipsa om?

På senare tid har jag läst ett par av J.M. Coetzees böcker som fängslat mig; jag kan särskilt nämna Onåd. En tidig stor läsupplevelse var Väinö Linnas s.k. torpartrilogi (Högt bland Saarijärvis moar – Upp, trälar – Söner av ett folk), där han på ett enastående sätt visar hur en skönlitterär skildring av en familj kan ge fördjupad förståelse för ett lands historia.

Ställde frågorna gjorde
Kerstin af Malmborg
Regionbibliotek Stockholm
Foto: Patrik Bernhart